

SSK. 11 (No. 11) hükmü, tanımlayıcı hükmün niteliğindedir ve bir konuda tanımlayıcı hükmün olmasa, tanımlamada o hükmün göz önünde tutulması, tanımlayıcı hükmün niteliğindedir. Daha açık bir anlatımla, tanımlayıcı hükmün dışında bir olay, bu hükmün belirlediği tanımlama kapsamına girmeyen başka bir görüş ve esaslar haricinde, iş kazası sayılmakla ilgili, bu tanımlama belirlediği çerçeveye girer bir olaydır. Aynı şekilde iş kazası olarak tanımlanmamak mümkün değildir. Bu konuda, mahkemece, olayı tanımlayıcı olarak tanımlayan hükümlere de özellikle kesin yargı çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Mahkemece, bu maddi ve hukuki olaylar göz önünde tutulmaksızın, bu davanın yapıldığı tarihte yürürlükte olan Sosyal Sigortalar Kanununun 58'inci maddesi uyarınca gerekli bilirkişi incelemesi yaptırılmadığından dolayı karar verilmekten ibaretir.

Yarg. 10. HD., 4.2.1980, E. 76/6407, K. 80/624

Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada öldürülmüş olması, SSK. m. 11/bent A a'ya göre, iş kazası sayılmalıdır.

SSK. 11, 26

Kararın incelenmesi

I. İnceleme konusu karara neden olan olayda, bir sigortalı, işyerinde Dava: Kasten öldürülen sigortalı işçinin hak sahiplerine yapılan harcamalar üzerine uğranılan Kurum zararının rücuun ödetilmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; davanın reddine ilişkin hükmün süresi içinde duruşmalı olarak temyizden incelenmesi davacı avukatınca istenilmesi üzerine dosya incelenerek, işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 22.1.1980 salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kâğıdı gönderilmişti.

Duruşma günü davacı adına avukat N. M. geldi. Karşı taraf adına kimse gelmedi. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatın sözlü açıklaması dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek bırakılan günde Tetkik Hakimisi U. A. tarafından düzenlenen raporla, dosyadaki kâğıtlar okunduktan sonra, işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Yargıtay Kararı

Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada davalı tarafından öldürülmüş bulunduğu olayda tartışmasızdır. Öbür yandan, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 11'inci maddesinin (A) fıkrasının (a) bendine göre, sigortalının işyerinde bulunduğu sırada onu bedence arızaya uğratan olaylar dahi iş-

kazasıdır. Anılan hüküm, tanımlayıcı hüküm niteliğindedir ve bir konuda tanımlayıcı hüküm olunca, tanımlamada o hükmün göz önünde tutulmasında yasal ve hukuksal zorunluluk vardır. Daha açık bir anlatımla, nasıl, bu hükmün dışında bir olayı, bu hükmün belirlediği tanıma uymamasına rağmen başka bir görüş ve esastan hareketle, iş kazası saymak mümkün değilse, bu tanımın belirlediği çerçeveye giren bir olayı da, aynı şekilde iş kazası olarak tanımlamamak mümkün değildir. Bu konuda, mahkemece, olayı yanlış olarak tanımlayan hükümlere de özellikle kesin yargı çerçevesinde, bağlayıcı güç ve nitelik tanınmaz.

Mahkemece, bu maddi ve hukukî olgular göz önünde tutulmaksızın yazılı şekilde karar verilmesi isabetli sayılamaz. Yapılacak iş, bu davanın yasal dayanağını oluşturan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 26'nci maddesi uyarınca gerekli bilirkişi incelemesi yaptırmak ve sonucuna göre karar vermektir ibarettir.

O halde, bu yönü amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

Sonuç: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı bozulmasına, davacı yararına takdir edilen 1400 lira duruşma avukatlık parasının karşı tarafa yükletilmesine, 4.2.1980 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Kararın İncelenmesi

I. İnceleme konusu karara neden olan olayda, bir sigortalı, işyerinde bulunduğu sırada öldürülmüştür. Sigortalıyı işyerinde bulunduğu sırada öldüren kişi, anlaşıldığı kadarıyla, bir üçüncü kişidir. Ancak, sigortalıyı nasıl ve hangi nedenle öldürdüğü, söz konusu karardan anlaşılamamaktadır.

Sigortalının ölümü üzerine Kurum, söz konusu ölüm olayını iş kazası sayarak, sigortalının hak sahiplerine iş kazası ve meslek hastalığı sigortasınca sağlanan gerekli yardımları yapmıştır. Kurum, daha sonra ise, yapmış olduğu giderler için, sigortalıyı öldüren kişiye başvurmuştur.

Alt mahkeme, karardan anlaşıldığı kadarıyla, sigortalının ölümü olayını iş kazası saymayarak, Kurumun açmış olduğu davayı reddetmiştir. Kurum avukatının alt mahkeme kararını temyiz etmesi üzerine, Yarg. 10. HD., alt mahkeme kararını yerinde bulmayarak bozmuştur. Gerçekten, Yarg. 10. HD.'ne göre, SSK m. 11/bent A a, «tanımlayıcı» bir hükümdür. Söz konusu olayda da; SSK m. 11/bent A a hükmü göz önünde bulundurularak, sigortalının işyerinde öldürülmesi olayı, iş kazası sayılmalıdır. Böyle olunca, Yarg. 10. HD.'ne göre alt mahkemenin yapması gereken iş, SSK m. 26'ya göre bir sorumluluğun söz konusu olup olmadığını araştırmaktır.

Çözülmesi gerekli hukukî sorun, görüldüğü üzere, herhangi bir nedenle sigortalının işyerinde öldürülmesi olayının, sosyal sigorta uygulaması açısından iş kazası sayılıp sayılmaması konusu üzerinde toplanmış bulunmaktadır. Bu nedenle, aşağıda önce genel olarak iş kazasının unsurları incelenecek ve sonra da, olayla sigortalının uğradığı zarar arasındaki bağlantı sorunu üzerinde durulacaktır.

II. İş kazası, özünde bir kaza olmakla birlikte, borçlar hukuku alanındaki kaza kavramından farklı birtakım özelliklere sahip bulunmaktadır. Gerçekten, borçlar hukuku anlamındaki kaza deyimi; kişinin dışındaki nedenlerle, yani borçlunun fiillerinden bağımsız olarak, şiddetli ve birdenbire oluşan bir olayı içermektedir (K. Tunçomağ, Türk Borçlar Hukuku I, İstanbul 1976, sh. 815-819. Ayrıca bak. R. Atabek, İş Kazası ve Sigortası, İstanbul 1978, sh. 40-45; H. K. Elbir, Sosyal Güvenlik Hukuku Notları, Fasikül : 1, İstanbul 1979, sh. 41; E. Güven, Sosyal Sigortalar, Eskişehir 1976, sh. 114; Y. Karayalçın, Mesuliyet ve Sigorta Hukuku Bakımından Başlıca İşletme Kazaları, Ankara 1960, sh. 15-16).

İş kazası konusunda ise, yukarıda yer alan kaza deyiminin geleneksel unsurlarından uzaklaşdığı ve uğranılan zarar ile meslek arasındaki nedensellik bağı üzerinde uyumsuzluk olmadığı, artık kazanın kişinin dışındaki nedenlerle ortaya çıkmasının aranmayacağı belirtilmektedir. Aynı biçimde, iş kazası kavramının belirlenmesinde, şiddet unsuruna da büyük bir önem verilmemektedir (bak. Elbir, sh. 41).

Buna göre öğretide iş kazası, «birdenbire veya hiç değilse kısa bir zaman parçası içinde meydana gelmiş, zarar verici bir olay» (K. Tunçomağ, Sosyal Güvenlik Kavramı ve Sosyal Sigortalar, İstanbul 1975, sh. 324) veya «sebebi ne olursa olsun, doğrudan doğruya yapılan işten veya bu iş dolayısıyla meydana gelen kaza» (Elbir, sh. 40-41) biçiminde tanımlanmaktadır (ayrıca bak. F. Eren, Borçlar Hukuku ve İş Hukuku Açısından İşverenin İş Kazası ve Meslek Hastalığından Doğan Sorumluluğu, Ankara 1974, sh. 6; Güven, sh. 114; A. İzveren, Sosyal Politika ve Sosyal Sigortalar, Ankara 1970, sh. 202).

Öğretide yer alan bu tanımların yanı sıra, Yargıtay kararlarında da iş kazasının, «yürütülmekte olan iş dolayısıyla, günlük iş süresi içinde sayılması gereken zamanlarda meydana gelen kaza» (M. Çenberci, Sosyal Sigortalar Kanunu Şerhi, Ankara 1977, sh. 195 ve dn. 8) veya «işçinin, işverenin otoritesi altında bulunduğu bir zaman realitesi içinde vukua gelen her kaza» (Çenberci, sh. 195 ve dn. 9. Ayrıca bak. M. Cuhruk/H. S. Çolakoğlu/A. A. Bükey, Sosyal Sigortalar, Ankara 1977, sh. 224 ve dn. 106) biçiminde tanımlandığı görülmektedir.

III. Öğreti ve mahkeme kararlarında yer alan bu görüşlere karşılık, SSK m. 11/bent A; «İş kazası, aşağıdaki hal ve durumlardan birinde meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedence veya ruhça ârizaya uğratan olaydır: a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada, b) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş dolayısıyla, c) Sigortalının, işveren tarafından görev ile başka bir yere gönderilmesi yüzünden asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda, d) Emzikli kadın sigortalının çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda, e) Sigortalıların işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere toplu olarak götürülüp getirilmeleri sırasında hükmünü taşımaktadır.

(1) SSK m. 11/bent A, inceleme konusu Yargıtay kararında da yerinde olarak belirtildiği üzere, tanım getiren, yani iş kazasını tanımlayan bir hükmüdür (Çenberci, sh. 196 dn. 10; İ. T. Ozanoğlu/S. Yalınzoğlu/ H. A. Tümer, Açıklamalı - İctihatlı Sosyal Sigorta Mevzuatı I, Ankara 1974, sh. 172; Tunçomağ, Sosyal Güvenlik Kavramı ve Sosyal Sigortalar, sh. 324; S. Yüksel, Sosyal Sigorta Uygulamaları, İstanbul 1978, sh. 49. Karşıt görüş: Cuhuruk/Çolakoğlu/Bükey, sh. 223; Elbir, sh. 40; Eren, sh. 5; Güven, sh. 115; F. H. Saymen/M. Ekonomi, Sosyal Sigortalar Tatbikatı, İstanbul 1966, sh. 84). Nitelik, söz konusu hükmün madde başlığı da, «İş kazası ve meslek hastalığının tarifi olup, maddenin Hükümet Gerekçesindeki açıklamasında da, «... bu maddede, iş kazalarıyla meslek hastalıklarının tarifi yapılmıştır...» (MMTD, D: 1, T: 2, C: 20, B: 128, S. Sayısı: 338, sh. 3) denilmiştir. Bu durumda, inceleme konusu Yargıtay kararında da yerinde olarak belirtildiği üzere; SSK m. 11/bent A hükmünü bir yana iterek, iş kazası kavramını sosyal sigorta uygulaması açısından belirleme olanağı, pek bulunmamaktadır (Çenberci, sh. 195).

Söz konusu yasa hükmüne göre de, iş kazası, SSK m. 11/bent A'da belirtilen durumlardan birinde ortaya çıkan ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedensel veya ruhsal aksaklığa uğratan bir olaydır, biçiminde tanımlanabilir (Tunçomağ, Sosyal Güvenlik Kavramı ve Sosyal Sigortalar, sh. 324).

IV. İş kazasının yukarıda belirtilen tanımı, SSK m. 11/bent A'ya göre, dolayısıyla sosyal sigorta hukuku alanında ve iş kazası ve meslek hastalığı sigortası yardımlarından yararlanabilmenin koşulları açısından getirilmiş bir tanımdır. Buna göre de, SSK m. 11/bent A anlamındaki bir iş kazası, borçlar hukuku anlamındaki kaza teriminden oldukça farklıdır. Çünkü, borçlar hukuku anlamındaki kaza, işçinin doğumunda kusurlu olmadığı dıştan gelen kaçınılmaz bir olaydır. SSK m. 11/bent A'ya göre ise, sigortalının kendi kusuru sonucunda uğradığı kaza da, bir iş kazasıdır. Ancak, bu durumda sigortalının, iş kazası ve meslek hastalığı sigortasından yararlanabileceği yardımlar farklıdır (Tunçomağ, Sosyal Güvenlik Kavramı ve Sosyal Sigortalar, sh. 325).

A. Sonra, SSK m. 11/bent A'da belirtilen iş kazası kavramı, İşK'nun Beşinci Bölümünde söz konusu işyeri tehlikeleriyle tam olarak özdeş değildir (Çenberci, sh. 194). Bu nedenle, iş kazası ve meslek hastalığı sigortasına ilişkin sağlıklı sonuçlara ulaşabilmek için, söz konusu bölümdeki hükümlerin, SSK m. 11/bent A'da belirtilen iş kazası kavramına uygun düştüğü ölçüde göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

V. Sosyal sigorta uygulaması açısından hangi durumların iş kazası sayılacağını, daha önce de belirtildiği üzere, SSK m. 11/bent A göstermiştir. Buna göre, bir olayın iş kazası sayılabilmesi için, SSK m. 11/bent A'da belirtilen durumlardan birinin söz konusu olması gerekli ve yeterli bulunmaktadır (Çenberci, sh. 198).

İnceleme konusu karara neden olan olaya baktığımızda, sigortalının işyerinde bulunduğu sırada öldürüldüğünü görmekteyiz. Dolayısıyla, anılan olayda, SSK m. 11/bent A'nın uygulanması söz konusudur. SSK m. 11/bent A'nın uygulanması konusunda ise, sigortalının işyerinde bulunması

ve kazanın gerçekleşmesi, olayın bir iş kazası olarak kabulü için yeterlidir (Atabek, sh. 53 ve dn. 36'da belirtilen Yargıtay kararları; Ozanoğlu/Yalınzoğlu/Tümer, sh. 174; M. Önal, Sosyal Sigortalar Mevzuatı, Ankara 1968, sh. 11. Ayrıca bak. Karayalçın sh. 90). Nitekim, inceleme konusu kararda da Yarg. 10. HD., yerinde olarak, sigortalının işyerinde bulunduğu sırada öldürülmesini yeterli bulmuş ve bu olayı iş kazası olarak nitelemiştir.

VI. Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada meydana gelen hangi çeşit olayların iş kazası sayılacağı konusunda, yasa koyucunun herhangi bir ayırıma gitmediği görülmektedir. Buna göre, işyerinde meydana gelen ve sigortalıyı zarara uğratan her çeşit olay, iş kazası olarak kabul edilmek (Tunçomağ, Sosyal Güvenlik Kavramı ve Sosyal Sigortalar, sh. 325) ve sigortalı veya onun ölümü durumunda hak sahiplerini, iş kazası ve meslek hastalığı sigortasınca sağlanan yardımlardan yararlandırmak gerekmektedir.

İş kazası kavramı, görüldüğü üzere, SSK m. 11/bent A a'da oldukça geniş tutulmuş ve işyerinde yapılan işle bir ilgisi olmasa dahi, sırf sigortalının işyerinde bulunduğu sırada gerçekleşmesi nedeniyle, sigortalıyı zarara uğratan her çeşit olay, iş kazası kavramı içine sokulmuştur. Sosyal sigortalar açısından iş kazasında kapsamın böylesine geniş tutulması, olsa olsa, sosyal sigorta hukukuna özgü toplumsal düşüncelere bağlanabilir (Çenberci, sh. 200). Gerçekten, sigortalıların işyerinde karşılaştıkları çeşitli tehlikelere karşı toplumsal güvence altına alınması, modern sosyal güvenlik düşüncesinden kaynaklanmaktadır.

VII. Yargıtayın, işyerinde meydana gelen ve sigortalıyı zarara uğratan her çeşit olayı iş kazası sayıp saymadığı, birkaçı dışında, vermiş olduğu kararlarda açık bir biçimde görülmemektedir. Çünkü, kararlarında Yargıtay; karara neden olan olayları iş kazası olarak nitelemek veya nitelememek yerine, daha çok olaylarla işveren arasındaki bağdan kalkarak, onun sorumluluğunun bulunup bulunmadığını belirtmeye çalışmıştır.

Konuya ilişkin Yargıtay kararlarını kronolojik olarak ele alacak olursak; Yarg. 9. HD., 9.1.1969 gün ve 11035/35 sayılı kararında (Ozanoğlu/Yalınzoğlu/Tümer, sh. 229), işyerinde iki işçinin kavga edip birbirini yaralamaları olayının iş kazası olup olmadığını belirtmemiş, söz konusu olaydan işverenin sorumlu tutulamayacağını açıklamıştır (benzer biçimde: Yarg. 9. HD., 3.11.1970, 9165/11680 - Cuhruk/Çolakoğlu/Bükey, sh. 269). Yarg. 9. HD., 21.10.1969 gün ve 7602/10056 sayılı kararında ise (Çenberci, sh. 977), sigortalının intihar etmesi olayının iş kazası olup olmadığını belirtmemiş; intihar olayının lojmanda gerçekleşmiş bulunmasına bakarak, lojmanın işyerinden sayılmayacağını açıklayarak, söz konusu olayı iş kazası olarak kabul etmemiştir. Yarg. 9. HD., 24.5.1971 gün ve 3463/13015 sayılı kararında da (Ozanoğlu/Yalınzoğlu/Tümer, sh. 218), işçinin işyerinde görevli nöbetçi jandarma erinin kurşunuyla ölmesi olayının iş kazası olup olmadığını açıklamamış, nedensellik bağının bulunmadığı gerekçesiyle, işverenin söz konusu olaydan sorumlu tutulamayacağını belirtmiştir. Yine, Yarg. 9. HD.,

1.10.1972 gün ve 950/26426 sayılı kararında (*Cuhruk/Çolakoğlu/Bükey*, sh. 264), nedensellik bağının bulunmadığı gerekçesiyle, işçinin işyerinde bir üçüncü kişinin eylemi sonucunda yaralanması olayından, işvereni sorumlu tutmamıştır.

Daha sonra, Yarg. 10. HD., 26.11.1973 gün ve 1213/1288 sayılı kararında (*Ozanoğlu/Yalınzoğlu/Tümer*, sh. 189-190), sigortalının dışardan atılan kurşunla vurulması olayında nedensellik bağının bulunmadığını belirtmiştir. Ancak, söz konusu karardaki anlatımdan, Yarg. 10. HD.'nin belirtilen olayı, iş kazası olarak değerlendirdiği; ancak, işverenin sorumluluğu açısından, nedensellik bağının bulunmayışı üzerinde durduğu söylenebilir.

Yarg. 10. HD.'nin 30.4.1974 gün ve 1972/38091 - 1973/14209 sayılı kararı (kararın metni ve incelenmesi için bak. İHU, SSK. 26 (No. 1)); zarar verici olayı, işyerinde yapılan işle bir ilgisi olmasa dahi, sırf sigortalının işyerinde bulunduğu sırada gerçekleşmesi nedeniyle, açık bir biçimde iş kazası olarak nitelleyen kararlardan bir tanesidir. Gerçekten, söz konusu karara neden olan olayda, bir sigortalı işyerinde bulunduğu sırada düşmanları tarafından öldürülmüştür. Yarg. 10. HD. de, belirtilen olaya ilişkin olarak söz konusu kararında, «... sigortalı işçi işyerinde öldürülmüş olduğuna göre olayın 506 sayılı kanununun 11'inci maddesinin A/a bendinde öngörülen iş kazası sayılmak gerektiği ortadadır...» anlatımına yer vererek, sigortalının işyerinde düşmanları tarafından öldürülmesi olayını, iş kazası olarak nitelmiştir.

Daha sonra, Yarg. 10. HD., 3.5.1976 gün ve 7798/3240 sayılı kararıyla (*Cuhruk/Çolakoğlu/Bükey*, sh. 272-273), işyerindeki yatakhane kalmasına işverence göz yumulan sigortalının deprem nedeniyle ölmesi olayının ve 3.6.1976 gün ve 8915/4334 sayılı kararıyla da (*Çenberci*, sh. 973), sigortalının, işyerinde işçilerin yatmalarına ayrılmış bölümde bulunduğu sırada, işyeri bekçisinin kusurlu davranışı sonucu yaralanarak ölmesi olayının, iş kazası olduğunu açıkça belirtmiştir.

Son olarak da, Yarg. 10. HD., inceleme konusu karara neden olan olayda, sigortalının işyerinde bulunduğu sırada öldürülmesi olayını, açıkça iş kazası olarak nitelmiştir. Bu bakımdan, inceleme kanusu karar, daha önceki Yargıtay kararlarıyla geliştirilen görüşlere uygun düşen bir karardır.

VIII. Sigortalıyı zarara uğratan ve işyerinde meydana gelen her çeşit olayın iş kazası sayılması konusunda, aydınlatılması gereken bir nokta da, nedensellik bağının taşıdığı önemdir. Çünkü, gerek öğretideki yazarlar ve gerekse mahkeme kararları tarafından, nedensellik bağı unsuru üzerinde durulmakla birlikte, sosyal sigorta uygulaması açısından söz konusu bağın, ne ile ne arasında bulunması gerektiği konusunda, her zaman sağlıklı sonuçlara ulaşılmadığı görülmektedir.

Gerçekten, öğretide «... yasa, sigortalının işyerinde bulunduğu sırada maruz kaldığı kaza olayını, yapılan işle kaza olayı arasında bir nedensellik bağı bulunması şartıyla, iş kazası olarak kabul etmiştir...» (*Cuhruk/Çolakoğlu/Bükey*, sh. 226), «... kaza ile iş arasında önce illiyet (nedensellik) bağının bulunması gerekir...» (*Güven*, sh. 117) ve «... sosyal sigortanın uygulanmasında iş kazası kavramı için aslî bir unsur olarak sadece bu anlamda bir kazanın vukubulması yeterli bir şart olmayıp, meydana gelen

kazanın sigortalının gördüğü işle ilgili bulunması (veya sigortalının gördüğü işle vukubulan kaza arasında bir illiyet bağlantısı olması) lâzımdır...» (Izveren, sh. 202) gibi görüşler ileri sürülmüştür. Daha önce belirtilen Yargıtay kararlarında da, söz konusu kararlara neden olan olayların iş kazası olup olmadığının açıklanması yerine, daha çok sigortalının (işçinin) yaptığı işle kaza olayı arasında bir nedensellik bağının bulunup bulunmadığı üzerinde durularak, işverenin sorumluluğu söz konusu edilmektedir.

Oysa, yukarıda belirtildiği üzere, sigortalının sosyal sigorta (iş kazası ve meslek hastalığı sigortası) yardımlarından yararlanabilmesi için, onun işyerinde bulunduğu sırada zarara uğraması, SSK m. 11/bent A a açısından gerekli ve yeterlidir. Ve de herhangi bir olayın iş kazası sayılabilmesi için, olayın çeşidi önemli değildir; yani, sigortalıyı işyerinde bulunduğu sırada zarara uğratan her çeşit olay, sigortalının sosyal sigorta (iş kazası ve meslek hastalığı sigortası) yardımlarından yararlanmasına olanak tanımaktadır.

Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada uğradığı iş kazası nedeniyle sosyal sigorta yardımlarından yararlanabilmesi konusunda, bir uygun nedensellik bağının bulunup bulunmadığı ise, sigortalının yaptığı iş ile zarar verici olay arasında değil, sigortalının uğradığı zarar ile zarar verici olay arasında aranmalıdır (Çenberci, sh. 201; Saymen/Ekonomi, sh. 86. Ayrıca bak. Ozanoğlu/Yaluzoğlu/Tümer, sh. 174).

Yapılan iş ile zarar verici olay arasındaki uygun nedensellik bağı ise, işverenin iş güvenliği önlemlerini alma borcuna (yükümüne) aykırılıktan doğan sorumluluğu için söz konusu olacaktır. Diğer bir söyleyişle, SSK m. 11/bent A a'ya göre iş kazası sayılabilen ve böylece de sigortalının iş kazası ve meslek hastalığı sigortası yardımlarından yararlanmasına yolaçabilen her zarar verici olay, mutlaka işverenin zarar verici olaydan sorumlu tutulacağı anlamına gelmemektedir. Nitekim, zarar verici bir olay SSK m. 11/bent A a'ya göre iş kazası sayılsa bile, işveren ancak, iş güvenliği önlemlerini alma borcuna (yükümüne) aykırı davranışı ile zarar verici olay arasında bir uygun nedensellik bağı bulunduğu takdirde, bundan sorumlu tutulabilecektir (bak. Çenberci, sh. 200).

Bu söylenenler, daha önceki bir Yargıtay kararında da, açıkça belirtilmiş bulunmaktadır. Gerçekten, Yarg. 10. HD.'nin 30.4.1974 gün ve 1972/38091 - 1973/14209 sayılı kararında (İHU, SSK. 26 (No. 1)), «... zararın Sosyal Sigortalar Kanunu açısından «iş kazası» niteliğini taşıyan bir olay sonucu meydana gelmiş bulunması, yalnız başına işverenin sorumlu tutulması için yeterli bir neden değildir, bu zararlar o olay arasında aynı zamanda «uygun neden-sonuç» bağının da varlığı şarttır...» denilmiştir.

IX. Sonuç olarak, inceleme konusu Yargıtay kararının, daha önceki Yargıtay kararlarının doğrultusunda verilmiş yerinde bir karar olduğu ve iş kazası nedeniyle doğacak başvurma (rücu) sorununa, bir ölçüde de olsa, ışık tuttuğu söylenmek gerekmektedir.

Asis. Dr. Tankut CENTEL